

BROSZURA DO DRUKU

Święty Rafał Archanioł

Życie, modlitwa, nowenna i pielgrzymka

Wspomnienie: 29 września

Saintspedia · saintspedia.com

W SKRÓCIE

Święty Rafał Archanioł

Archanioł, którego imię znaczy „Bóg uzdrawia”, towarzysz Tobiasza, patron podróżnych i chorych.

Wspomnienie	29 września
Kanonizacja	kult od niepamiętnych czasów (anioł, nigdy nie kanonizowany)
Patronat	podróżni, chorzy, lekarze, pielęgniarki i pielęgniarze, farmaceuci, niewidomi, narzeczeni, Kordoba

W tej broszurze

Życie

Modlitwa do świętego Rafała Archanioła

Nowenna do świętego Rafała Archanioła

Kordoba, miasto świętego Rafała Archanioła

Źródła i autorzy ilustracji

Broszura przygotowana przez Saintspedia, katalog świętych Kościoła katolickiego: żywoty świętych, modlitwy, nowenny i miejsca pielgrzymek, na stronie saintspedia.com. Teksty opracowane przez Saintspedia, z wyjątkiem oznaczonych modlitw tradycyjnych. Modlitwy i nowenny ułożone dla Saintspedia nie są oficjalnymi tekstami liturgicznymi. Broszura bezpłatna, do wydrukowania i udostępniania na użytek osobisty, rodzinny lub parafialny; prosimy jej nie sprzedawać.

ŻYCIE

Święty Rafał Archanioł

Święty Rafał jest jednym z trzech archaniołów, których imiona podaje Biblia, obok świętego Michała i świętego Gabriela. Jego hebrajskie imię znaczy „Bóg uzdrawia". Jest dyskretnym bohaterem Księgi Tobiasza: ukryty pod postacią towarzysza podróży prowadzi młodego Tobiasza w drodze, chroni go, pomaga mu poślubić Sarę i przywraca wzrok jego niewidomemu ojcu. Patron podróżnych, chorych, lekarzy i młodych, którzy szukają współmałżonka, jest czczony 29 września razem z dwoma pozostałymi archaniołami.

Kim jest święty Rafał?

Święty Rafał nie jest człowiekiem, który po śmierci został świętym, lecz aniołem: według wiary chrześcijańskiej stworzeniem czysto duchowym, które służy Bogu. Nie ma więc daty urodzenia, ziemskiego życiorysu ani kanonizacji. Jego kult trwa od niepamiętnych czasów. Sam przedstawia się jako jeden z siedmiu aniołów, którzy stoją w gotowości przed chwałą Pana (Tb 12, 15), i dlatego nazywa się go archaniołem.

Jego misję streszcza jego imię. Tam, gdzie Michał walczy, a Gabriel zwiastuje, Rafał towarzyszy i uzdrawia. Nie uzdrawia tylko oczu starego człowieka: uwalnia młodą kobietę od nieszczęścia, które ją prześladuje, przywraca radość dwóm rodzinom i prowadzi młodego mężczyznę ku nowemu życiu.

Kluczowe daty

- **Księga Tobiasza (spisana około III albo II wieku przed Chrystusem)**: Rafał towarzyszy Tobiaszowi i uzdrawia Tobita i Sarę.
- **1578**: Według tradycji Kordoby archanioł ukazuje się kapłanowi Andrésowi de las Roelas i przedstawia się jako stróż miasta.

- **1921**: Benedykt XV rozszerza jego święto, obchodzone 24 października, na cały Kościół.
- **1969**: Kalendarz rzymski łączy Michała, Gabriela i Rafała w jednym święcie, 29 września.

Historia Tobiasza

Księga Tobiasza, którą Kościół katolicki i Kościoły prawosławne zaliczają do ksiąg Starego Testamentu, jest budującym opowiadaniem osadzonym w czasach wygnania Izraelitów w Niniwie. Należy do ksiąg, których protestanci nie przyjmują do swojej Biblii. Jej celem jest nie tyle zdanie relacji z historycznych wydarzeń, ile pokazanie, jak Bóg troszczy się o tych, którzy są Mu wierni.

Sprawiedliwy w próbie

Tobit, Izraelita na wygnaniu, jest człowiekiem sprawiedliwym: daje jałmużnę i z narażeniem życia grzebie zmarłych ze swojego ludu. Pewnego dnia do oczu wpadają mu ptasie odchody i traci wzrok (Tb 2, 10). Zrujnowany i zniechęcony, prosi Boga o śmierć. W tym samym czasie, daleko stamtąd, w Ekbatanie, młoda kobieta imieniem Sara także modli się we łzach: kolejno oddawano ją siedmiu mężom, a demon Asmodeusz zabijał każdego z nich przed nocą poślubną. Księga mówi wtedy, że obie modlitwy zostały wysłuchane i że Rafał został posłany, by uzdrowić ich oboje (Tb 3, 16-17).

Towarzysz drogi

Tobit wysyła swojego syna Tobiasza do Medii, by odebrał pieniądze złożone w depozycie u krewnego. Potrzebny jest przewodnik. Rafał przychodzi pod postacią młodego mężczyzny, który mówi, że ma na imię Azariasz. Tobiasz wyrusza z nim w drogę, a towarzyszy im pies. Nad rzeką Tygrys wielka ryba chce ugryźć go w nogę; anioł każe mu ją złapać i zachować jej serce, wątrobę i żółć, które posłużą jako lekarstwa.

Tobiasz i anioł, warsztat Andrei del Verrocchio (ok. 1470-1475), National Gallery w Londynie.

Ślub Tobiasza i Sary

Gdy docierają do Ekbatany, do domu Raguela, ojca Sary, Rafał radzi Tobiaszowi, by poprosił o jej rękę. Wieczorem w dniu ślubu Tobiasz, zgodnie ze wskazówkami anioła, spala serce i wątrobę ryby, a demon ucieka. Wtedy małżonkowie wstają, by razem się modlić. Błogosławią Boga ojców, mówią, że Tobiasz bierze Sarę za żonę nie z pożądliwości, lecz w prawdzie, i proszą, by Bóg okazał im miłosierdzie i pozwolił im razem dożyć starości (Tb 8, 5-7). Ta modlitwa jest często czytana podczas Mszy ślubnych.

Uzdrowienie i objawienie

Po powrocie do Niniwy Tobiasz przykłada żółć ryby do oczu ojca, a ten odzyskuje wzrok. Tobit chce hojnie wynagrodzić towarzysza syna. Wtedy Rafał wyjawia, kim jest: mówi, że jest Rafałem, jednym z siedmiu aniołów. Zachęca rodzinę, by błogosławiła Boga, a nie dziękowała jemu, bo przyszedł nie z

własnej łaskawości, lecz z woli Boga (Tb 12, 18). Potem znika. Zostawia im naukę, która przetrwała wieki: dobra jest modlitwa połączona z postem, jałmużną i sprawiedliwością (Tb 12, 8).

Sadzawka Betesda

Ewangelia według świętego Jana wspomina sadzawkę w Jerozolimie, w której od czasu do czasu anioł poruszał wodę, a pierwszy chory, który do niej wszedł, odzyskiwał zdrowie (J 5, 1-4). Anioł nie jest tam nazwany, ale tradycja liturgiczna długo łączyła ten fragment z Rafałem, aniołem, który uzdrawia: przed 1969 rokiem była to Ewangelia z dnia jego święta.

Święto wspólne z Michałem i Gabrielem

Od 1969 roku Kościół łaciński obchodzi 29 września święto trzech archaniołów, których imiona podaje Biblia: świętego Michała, który chroni, świętego Gabriela, który zwiastuje, i świętego Rafała, który uzdrawia i towarzyszy. Wcześniej Rafał miał własne święto 24 października. Tę datę zachowują ci, którzy trzymają się kalendarza rzymskiego z 1962 roku, a także hiszpańska Kordoba, której jest opiekunem.

Dlaczego święty Rafał jest patronem podróżnych i chorych?

Ponieważ towarzyszył Tobiaszowi w drodze, tam i z powrotem, wzywają go podróżni, pielgrzymi i ci, którzy wyjeżdżają daleko od domu. Ponieważ uzdrowił Tobita i uwolnił Sarę, jest patronem chorych, niewidomych, lekarzy, pielęgniarek i farmaceutów. Wreszcie, ponieważ zaprowadził Tobiasza do Sary, modlimy się do niego o znalezienie współmałżonka i za młode małżeństwa: wiele osób samotnych powierza mu swoje pragnienie założenia rodziny.

Symbole i przedstawienia w sztuce

Rafał jest przedstawiany jako młody, uskrzydlony podróżny, z pielgrzymim kosturem w ręku, czasem z bukłakiem u pasa. Obok niego często stoi młody Tobiasz z rybą i mały pies. Temat „Tobiasza i anioła" był bardzo lubiany przez malarzy renesansu, zwłaszcza we Florencji, gdzie rodziny zamawiały takie obrazy, by chronić syna wyruszającego w podróż. Widzimy go także razem z Michałem i Gabrielem, jak na obrazie trzech archaniołów Francesca Botticiniego w Galerii Uffizi.

Gdzie modlić się do świętego Rafała?

Hiszpańska Kordoba jest wielkim miastem świętego Rafała: na jej ulicach stoją liczne kolumny zwieńczone jego figurą, zwane „triumfami", a kościół Przysięgi Świętego Rafała przypomina tradycję jego objawień. W Wenecji jest mu poświęcony kościół Angelo Raffaele w dzielnicy Dorsoduro. Można się do niego modlić także w każdej kaplicy szpitalnej, przy chorych.

Modlitwa do świętego Rafała

Do świętego Rafała modlimy się przed podróżą, za chorego, o uleczenie ran ciała albo serca i o spotkanie osoby, z którą można założyć rodzinę. Poznaj modlitwę do świętego Rafała Archanioła i nowennę do świętego Rafała, którą zaczyna się 20 września.

MODLITWA

Modlitwa do świętego Rafała Archanioła

O tej modlitwie

Sama Biblia daje nam piękną modlitwę związaną ze świętym Rafałem: tę, którą Tobiasz i Sara zanoszą wieczorem w dniu ślubu, po tym jak anioł uwolnił ich od nieszczęścia. Poniżej znajdziesz najpierw modlitwę do archanioła inspirowaną Księgą Tobiasza, a potem opis tej biblijnej modlitwy.

Modlitwa do świętego Rafała Archanioła

Święty Rafale, aniele uzdrowienia,
ty, którego imię znaczy „Bóg uzdrawia”,
ty, który szedłeś z Tobiaszem długą drogą,
towarzysz mi na drogach mojego życia.

Chroń mnie w moich podróżach i wyjazdach,
strzeż tych, których kocham, gdy są daleko,
i sprowadź nas zdrowych i całych do domu.

Ty, który przywróciłeś wzrok Tobitowi,
powierzam ci chorych, a szczególnie (wymień imię).
Wyproś im uzdrowienie, jeśli taka jest wola Boża,
a zawsze pokój i odwagę.

Ty, który zaprowadziłeś Tobiasza do Sary,
prowadź tych, którzy szukają osoby, z którą założą rodzinę,
i czuwaj nad małżonkami, którzy rozpoczynają wspólne życie.

Ulecz także ukryte rany mojego serca
i naucz mnie, jak ty, oddawać chwałę Bogu
za całe dobro, które czyni.

Święty Rafale Archaniele, módl się za nami. Amen.

Modlitwa Tobiasza i Sary (Tb 8, 5-8)

W noc poślubną Tobiasz i Sara wstają i razem zwracają się do Boga. Tobiasz błogosławi Boga ojców i prosi, by Jego imię było błogosławione przez wszystkie pokolenia, a niebiosa i całe stworzenie wielbiły Go na wieki. Wspomina, że Bóg stworzył Adama i dał mu Ewę, jego żonę, jako pomoc i oparcie, i że od nich pochodzi rodzaj ludzki. Przypomina słowa Boga, że nie jest dobrze, aby człowiek był sam, i że trzeba uczynić mu odpowiednią pomoc.

Wyznaje, że bierze Sarę za żonę nie z pożądliwości, lecz w prawdzie, i prosi, by Bóg okazał im obojgu miłosierdzie i pozwolił im razem dożyć starości. Na zakończenie oboje odpowiadają: Amen, amen.

Pełny tekst tej modlitwy znajdziesz w Księdze Tobiasza, w rozdziale 8, w wersetach od 5 do 8. Ten fragment jest jednym z czytań proponowanych w obrzędzie sakramentu małżeństwa.

Kiedy modlić się do świętego Rafała?

Można się do niego modlić 29 września, w święto archaniołów, albo 24 października, w dniu jego dawnego święta. Zwracamy się do niego przed podróżą albo przeprowadzką, przy łóżku chorego, przed operacją i z prośbą o znalezienie współmałżonka. Ludzie pracujący w służbie zdrowia, lekarze, pielęgniarki i farmaceuci, mogą powierzać mu swoją pracę przy chorych.

Możesz także odprawić nowennę do świętego Rafała Archanioła od 20 do 28 września i poznać życie świętego Rafała Archanioła.

NOWENNA

Nowenna do świętego Rafała Archanioła

Ta nowenna prowadzi krok po kroku przez Księgę Tobiasza, w której pojawia się archanioł Rafał. Nie jest to oficjalny tekst liturgiczny. Aby zakończyć ją w wigilię święta archaniołów, rozpocznij ją 20 września; skończy się 28 września. Możesz ją też odprawić od 15 do 23 października, przed jego dawnym świętem 24 października, albo w dowolnym czasie w intencji chorego, podróży lub spotkania.

Jak odprawiać tę nowennę?

Każdego dnia powierz Bogu swoją intencję, przeczytaj rozważanie, odmów modlitwę dnia, a potem Ojcze nasz. Proponowany gest pomaga przedłużyć modlitwę w ciągu dnia. Jeśli opuścisz jakiś dzień, po prostu podejmij nowennę tam, gdzie jesteś.

Dzień 1: Sprawiedliwy w próbie

Tobit daje jałmużnę i grzebie zmarłych, a mimo to traci wzrok. Księga Tobiasza nie ukrywa, że sprawiedliwi cierpią. Mówi tylko, że Bóg o nich nie zapomina.

Modlitwa: Panie, gdy przychodzi próba, której nie rozumiem, zachowaj mnie w ufności.

Gest dnia: Dać dar, nawet skromny, osobie w potrzebie.

Dzień 2: Dwie wysłuchane modlitwy

Tego samego dnia Tobit w Niniwie i Sara w Ekbatanie modlą się we łzach. Nie znają się, ale Bóg słyszy obie modlitwy i przygotowuje wspólną odpowiedź.

Modlitwa: Panie, wysłuchaj mojej modlitwy i modlitwy wszystkich, którzy płaczą dziś wieczorem, choć nikt o tym nie wie.

Gest dnia: Pomodlić się za osobę, która cierpi w milczeniu.

Dzień 3: Towarzysz drogi

Rafał przedstawia się Tobiaszowi jako zwykły przewodnik. Bóg często posyła nam pomoc pod zwyczajną postacią przyjaciela, opiekuna chorych albo nieznajomego.

Modlitwa: Święty Rafale, towarzysz mi w drodze i otwórz moje oczy, abym rozpoznawał tych, których Bóg stawia na mojej drodze.

Gest dnia: Podziękować osobie, która niedawno mi pomogła.

Dzień 4: Ryba z Tygrysu

To, co chciało ugryźć Tobiasza, staje się źródłem uzdrowienia. Z Bogiem nawet to, co nam zagrażało, może stać się drogą życia.

Modlitwa: Panie, przemień to, co mnie zraniło, w okazję do wzrastania.

Gest dnia: Przypomnieć sobie dawną próbę i poszukać dobra, które z niej wyrosło.

Dzień 5: Dom Raguela

Tobiasz i anioł zostają hojnie przyjęci w domu Raguela. Gościnność jest miejscem, w którym działa Bóg: otwierając drzwi, otwieramy też serce.

Modlitwa: Panie, uczyń mnie gościnnym wobec tych, którzy pukają do moich drzwi.

Gest dnia: Zaprosić kogoś albo zapytać o zdrowie osobę samotną.

Dzień 6: Modlitwa małżonków

Wieczorem w dniu ślubu Tobiasz i Sara zaczynają wspólne życie od modlitwy. Ich miłość zakorzenia się w ufności wobec Boga.

Modlitwa: Święty Rafale, prowadź tych, którzy szukają współmałżonka, i chroń małżeństwa, zwłaszcza te, które przechodzą kryzys.

Gest dnia: Pomodlić się za małżeństwo z mojego otoczenia.

Dzień 7: Oczekiwanie rodziców

W czasie podróży matka Tobiasza codziennie z niepokojem wypatruje go na drodze. Oczekiwanie tych, którzy kochają, jest częścią drogi.

Modlitwa: Panie, powierzam Ci tych, których kocham, a którzy są daleko. Strzeż ich i daj mi pokój, gdy czekam.

Gest dnia: Zadzwonić albo napisać do bliskiej osoby, która mieszka daleko.

Dzień 8: Otwarte oczy

Tobiasz przykłada lekarstwo do oczu ojca i Tobit znów widzi. Jego pierwszym słowem jest błogosławieństwo. Najgłębsze uzdrowienie to takie, które czyni nas zdolnymi do uwielbienia.

Modlitwa: Święty Rafale, powierzam ci chorych (wymień imię). Wyproś im uzdrowienie i pokój.

Gest dnia: Odwiedzić chorego albo wysłać mu wiadomość.

Dzień 9: Błogosławić Boga

Rafał wyjawia swoje imię i nie pozwala, by mu dziękowano: to Boga trzeba błogosławić. Znika, zostawiając rodzinę pełną radości.

Modlitwa: Święty Rafale, naucz mnie dziękować Bogu za całe otrzymane dobro. Amen.

Gest dnia: Zapisać trzy powody do wdzięczności i, jeśli to możliwe, uczestniczyć we Mszy Świętej w święto archaniołów.

W każdej chwili możesz także odmówić modlitwę do świętego Rafała Archanioła i poznać życie świętego Rafała Archanioła.

PIELGRZYMKA

Kordoba, miasto świętego Rafała Archanioła

Kordoba w Andaluzji jest miastem świętego Rafała. Archanioł jest jej „kustoszem", czyli stróżem, a jego postać podróżnego góruje nad placami, mostami i ulicami w formie wysokich kolumn zwieńczonych jego figurą. Co roku 24 października miasto świętuje swojego opiekuna, a pielgrzymi przychodzą modlić się w kościele, który przypomina tradycję jego objawień.

Triumf świętego Rafała przy moście rzymskim w Kordobie.

Przysięga archanioła

Według miejscowej tradycji archanioł Rafał ukazał się w 1578 roku kapłanowi z Kordoby, ojcu Andrésowi de las Roelas. Miał mu się przedstawić, przysięgając na Jezusa Chrystusa ukrzyżowanego, że jest Rafałem, aniołem,

którego Bóg ustanowił stróżem miasta. Od tej „przysięgi” wziął nazwę kościół Przysięgi Świętego Rafała (Iglesia del Juramento de San Rafael), wzniesiony w miejscu związanym z tymi objawieniami. Nabożeństwo mieszkańców Kordoby do archanioła jest tu bardzo żywe.

„Triumfy” świętego Rafała

W Kordobie jest wiele pomników zwanych „triunfos”: kolumn albo cokołów z figurą archanioła w stroju pielgrzyma, często z rybą Tobiasza. Najsłynniejszy, wykonany w XVIII wieku, stoi przy meczecie-katedrze i moście rzymskim. Figura archanioła zdobi także sam most rzymski, gdzie przechodnie zapalają świece i składają kwiaty.

Co można zobaczyć w Kordobie?

- **Kościół Przysięgi Świętego Rafała**, ośrodek nabożeństwa do archanioła.
- **Triumf świętego Rafała**, przy meczecie-katedrze.
- **Figura archanioła na moście rzymskim**, nad Gwadalkiwirem.
- **Meczet-katedra**, dawny wielki meczet, który stał się katedrą po chrześcijańskiej rekonkwiście w 1236 roku.

Informacje praktyczne

24 października, dzień świętego Rafała, jest w Kordobie dniem wolnym od pracy: odbywają się uroczyste Msze i ludowe świętowanie. Przez resztę roku można przejść pieszo trasę między triumfami na starym mieście, wpisanym na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Godziny otwarcia kościołów zmieniają się w zależności od pory roku, dlatego warto sprawdzić je na miejscu.

Modlić się do świętego Rafała gdzie indziej

W Wenecji kościół Angelo Raffaele w dzielnicy Dorsoduro jest poświęcony archaniołowi i ma obrazy przedstawiające historię Tobiasza. Wszędzie kaplice szpitalne są szczególnie odpowiednim miejscem, by modlić się do anioła, który uzdrawia. 29 września Kościół czci go razem ze świętym Michałem i świętym Gabrielem.

Modlitwa na miejscu

Przy triumfie albo w kościele Przysięgi możesz odmówić modlitwę do świętego Rafała Archanioła i poznać życie świętego Rafała Archanioła.

ŹRÓDŁA

Źródła i autorzy ilustracji

Teksty: Saintspedia (saintspedia.com). Źródła podane w każdej części są źródłami odpowiedniej strony serwisu. Dane biograficzne częściowo z Wikidata (CC0). Czcionka: EB Garamond (licencja SIL Open Font).

Ilustracje

- Okładka: Ilustracja Saintspedia
- Tobiasz i anioł, warsztat Andrei del Verrocchio (ok. 1470-1475), National Gallery w Londynie.: Obraz: Workshop of Andrea del Verrocchio, domena publiczna, via Wikimedia Commons. Źródło · Licencja
- Triumf świętego Rafała przy moście rzymskim w Kordobie.: Obraz: jorcolma, CC BY 2.0, via Wikimedia Commons. Źródło · Licencja

✦

Więcej darmowych broszur

Żywoty świętych, modlitwy, nowenny i miejsca pielgrzymek: wszystkie broszury do druku znajdziesz na

saintspedia.com